

[Petra Petersen.]

kræves af et moderne samfund. Når vi alligevel dengang stemte for lovforslagene, var det, fordi de trods mangler ville betyde et væsentligt fremskridt, sammenlignet med 1937-loven, først og fremmest på grund af forbedringerne af landsbyskolen og muligheden for en udelt skole.

Vi nærede dog en vis tvivl, og den bestod bl. a. i, om regering og folketing nu ville yde, hvad der var nødvendigt til gennemførelse af lovene, herunder bringe de nødvendige økonomiske ofre. Vi påviste, at lovene stod og faldt dermed, og jeg må sige, at vor frygt desværre er blevet bekræftet.

Ved begyndelsen af 2. skoleår under den nye lov skrider man til den udvej at foreslå nedsættelse af timetallet i folkeskolen. Jeg vil gerne minde om, at jeg under skoledebatten påviste, at lærermangelen var meget stor; jeg nævnte tallet 3 000. Heroverfor svarede ministeren meget beroligende, at tallet var langt mindre, og at ministeren mente — som det også er nævnt i dag — at der i løbet af få år ville være uddannet så mange lærere, som skolen havde brug for. Jeg nævnte imidlertid ikke, at der desuden er ca. 600 embeder, som bliver betjent af andre lærere i form af overtimer.

I forbindelse med overtimerne vil jeg gøre opmærksom på, at en del af vore lærere i dag med rette kræver at få deres timetal nedsat. Den arbejdstid, vore lærere har, er jo forankret i skoleloven af 1814, og vi ligger med det højeste timetal af 19 europæiske lande; Sveriges lærere har f. eks. 30 ugentlige timer, medens danske lærere har 36. Jeg vil gerne spørge, om nogen virkelig tror, at lærere er overmennesker. De har altså 6 timer daglig i deres skole, de har overtimer, og mange har arbejde om aftenen ved handelsskoler, aftenskoler o. s. v. Da lærerne ikke er overmennesker, må det gå ud over et eller andet — jeg ved ikke hvor eller hvad, jeg ved ikke, om det er børnene, det går ud over; men det ved lærerne sikkert bedre end jeg; jeg er jo ikke fagmand.

Den optimisme, ministeren lagde for dagen i 1958, har altså vist sig at være ubegrundet; landet lider i dag under en lærermangel, der er større end nogen sinde før. Jeg synes ikke, at den udvej, ministeren

eller ministeriet har foreslået: at fordele lærerne, kan være rigtig. Det kunne måske være rigtigt, hvis vore byer var overforsynet med lærere, men det er de jo ikke.

Må jeg tage et tilfælde fra den by, jeg kommer fra, nemlig Odense. Det er en af de byer, der er bedst stillet med hensyn til lærere, og det skyldes, at vi har Odense seminarium og statsseminariet i Skårup; mange af de unge bliver i deres by eller på deres ø. Vi har i Odense 35 embeder, der er besat gennem overtimer, og 11 eksisterer ikke længere, fordi man gennem årene har nedsat timetallet for børnene i 2.-5. klasse. Nu forlanger man — eller henstiller — at timetallet sættes yderligere ned, og jeg er tilbøjelig til at tro, at Odense er gået med dertil. Det vil sige, at yderligere 30 embeder besættes gennem overtimer. Det vil igen sige 76 embeder, hvor enten undervisningen ikke er tidssvarende, eller der slet ingen undervisning er. Om der for tiden i Odense beskæftiges det, man kalder ukvalificeret arbejdskraft, ved jeg ikke — det skal jeg lade være usagt — men jeg ved, at der i de seneste år har været beskæftiget en del studenter og en del pensionerede lærere, og nu har det ærede medlem hr. Hartling talt om muligheden af at give lærerne tilladelse til at arbejde yderligere 2 år ud over pensionsalderen. Jeg vil gerne sige, at en meget stor del af dem gør det allerede, idet de ligesom mange studenter arbejder som vikarer i skolerne, og selv om de ikke hører til dem, man kalder de mest ukvalificerede sammenlignet med dem, man anvender i landkommunerne, må de alligevel betragtes som mindre egnede. Studenter har jo ikke en uddannelse, der kvalificerer dem til at undervise. Og selv om ikke alle er senile, når de er halvfjerds — der er heldigvis en del, som ikke er det — er det alligevel en ret høj alder. (*Munterhed*). Jeg mente ikke noget ondt med det! Dertil kommer, at der ikke findes kvalificerede vikarer til at afløse syge kolleger, noget, som også betyder en del. På samme måde ser det ud i andre af vore storbyer. Jeg ved f. eks., at Ålborg mangler 100 lærere, og at den klarer sig på samme måde som andre byer ved at nedskære timetallet og ved at beskæftige arbejdskraft, som egentlig ikke hører